

De moestuin. Een bron van eigengemaakt voedsel en van ontspanning. Bericht uit paradijsjes in Heemskerk en Velsen Zuid.

Vrijmondig

De Afvallers

Deelnemers aan het project 100-100-100 proberen drie maanden lang hun afval zo goed mogelijk te scheiden. Deze krant volgt twee deelnemers: Betty Frankemölle uit Heemskerk en Arita Immerzeel en haar gezin uit Driehuis.

Geen nee-nee sticker, wel hergebruik papier

Papier is afval dat wel voor wat gewicht wil zorgen. Ongevraagd ook, want waar je bij ander afval zelf de keuze heeft voor de aanschaf, wil papier nog al eens ongevraagd je huis binnenvallen via de brievenbus.

Betty weet er alles van. Zij had afgelopen week maar liefst meer dan zes kilo aan papieren afval. „Meestal zit ik tussen de twee en drie kilo, maar nu had ik 6,3 kilo, waarvan 4480 kilogram omdat ik voor een maand voeding kreeg aangeleverd”, legt de Heemskerker uit die afhankelijk is van sondevoeding.

„Nu ik met 100-100-100 bezig ben, valt me des te meer op hoeveel onnodige verpakkingsmateriaal wordt gebruikt. De sondevoeding zit in zulke stevige dozen dat ik het onzin vind dat deze dozen per twee in een andere doos moet. De koerier moet dan ruim zestien kilo in één keer sjouwen.”

Oud papier is bij haar vooral kranten, folders, enveloppen en eventueel tijdschriften. „Ik heb geen nee-nee sticker, want ik wil graag weten wat er allemaal in de aanbieding is. Dit bespaart soms erg veel geld. Ik hergebruik papier nauwkeurig. Al scheur ik foutieve printen in een aantal stukken die ik dan weer gebruik als boodschappenbriefjes.”

Waar Betty het papier in Heemskerk naar een grote, gezamenlijke papiercontainer moet brengen, wordt bij Arita in Driehuis het papier opgehaald. Ze heeft daarvoor een blauwe container in de tuin staan die geleegd worden door de HVC. „Hier in de straat leidt dit

altijd tot een grappige verwarring. Als iemand van de burens de container aan het stoeprand zet, is dat meteen het signaal voor alle burens om dat ook te doen. Nu wil het geval dat er voor de ene kant van de straat andere ophaaldagen gelden dan voor de andere kant. Onlangs is het onaangekondigd gewijzigd, zodoende verwarring alom”, aldus Arita. Gelukkig staat de afvalkalender op de website van HVC.

In tegenstelling tot wat je zou verwachten, zit er in Driehuis ook geen nee-nee sticker op de deur. Bewuste afvalseparatoren zoeken besparing op papier ook in hergebruik. In het gezin van Arita wordt het papier maar liefst zes keer hergebruikt, of soms zelf vaker. Zo worden kranten uitgewisseld met de burens en tijdschriften uitgeruild met collega's of vrienden. Boeken waar ze op uitgekeken zijn of die dubbel zijn, worden weggegeven of gaan naar de kringloopwinkel.

Tip v.d. week

Doe je lege wc- en keukenrollen, doosjes van papier, goudkleurige kartonnenetjes of eierdozen niet meteen weg. Verzamel ze in een doos en zet ze weg. Als je kinderen, klein- of buurtkinderen bij je thuis willen knutselen, heb je het materiaal al in huis. Ook handig voor een sinterklaasurprise.

Het Bickershof in Heemskerk.

FOTO HELEEN VINK

De moestuin, ook om lekker in te zitten

Betty

Arita

Heleen Vink

Heemskerk * Een zwoel windje tilt een rood-wit-blaue vlag zachtjes op. Kees en Tonny Zonneveld genieten, tien minuten van thuis, van de eerste zomerse dagen op de veranda van hun tuinhuis op tuincomplex Bickershof in Heemskerk. Onder het poortje door ligt links de groente- en rechts de siertuin. Een vijvertje weerspiegelt de wolkeloze lucht. Kees nodigt gastvrij uit om erbij te komen zitten. „Het is een hobby van me. Ik zit hier bijna het hele jaar, op slapen na.” Sinds 2000 is dit hun Zonneveldje. Daarvoor hadden ze een steekje op het strand. „Als we daar waren ging altijd de vlag uit, hier nu

ook.” Kees' vader was tuinder. „In het begin van ons huwelijk hadden we een stenen tuin. Maar ik ben het gaan doen hoor en het is een heerlijkheid.” Ze begonnen op 400 vierkante meter kale grond waar alleen de kas al stond. Toentertijd gingen ze na hun werk meteen naar de tuin. „Hoe moe hij ook was, alles viel dan van hem af”, knikt zijn vrouw.

Vlees

Het doel van hun tuin is ontspanning en het eten. Alleen witlof wordt in de winkel gekocht. „Het enige nadeel is het 'vlees' in de andijvie, je moet het goed wassen”, lacht Tonny. Door de openstaande deur van het

tuinhuis, valt het oog op een grote gevulde prijzenkast. Jarenlang deed Kees mee aan tentoonstellingen van de tuindersvereniging. Ieder jaar zat hij in de top drie. Hij won met de mooiste tuin, de mooiste border, met zijn bloemen, maar ook wel eens met ingezonden groenten.

Zijn lievelingsbloem is de chrysanthe en wel speciaal de gele en rode Pluizers. De recentste beker is uit 2014. Kees legt uit: „De laatste jaren is er weinig animo meer voor. We hebben een prachtige kantine maar het verenigingsleven ligt op zijn gat. Veel jonge tuinders komen enkel voor hun tuin.” Op 3 juli is er een open tuindag zodat belangstellenden kunnen

zien hoe het toegaat op deze volkstuinderij en wat enieder daar zoal doet. Er zijn mensen die schilderen of sappen maken. Kees zelf maakt misschien wel weer zijn befaamde soep uit eigen tuin. De deur in de oude buitenmuur is op slot. Daarachter zouden moestuintjes liggen. Het is stil in de pittoreske straatjes van Velsen Zuid. Na aanbellen loopt iemand mee en wijst Martin van Schaik aan die met zijn vrouw op de schaduwrijke buitenplaats zit. Hij heeft sinds begin dit jaar inderdaad een moestuin en dus ook een sleutel van de geheimzinnige deur. Hij loopt graag mee. De openslaande deur ontsluit een andere wereld. Moestuintjes van

'Ik zit hier bijna het hele jaar, behalve slapen'

zo'n zes tuinders bevinden zich op grond van de voormalige Heerlijkheid Velserbeek. De oude tijden zijn nog zicht- en voelbaar. „We wonen al jaren in het dorp. We zijn kortgeleden van een groter huis naar een oma-opa-huis verhuisd. Toen hadden we geen tuin meer. Ik dacht een moestuintje is best leuk, ook voor de kleinkinde-

ren. Het is hier een prachtige plek, ook om te zitten.” Verstand van moestuinen? Martin lacht. „Ik ben een boerenzoon, dus ik leer snel. Bovendien, geen enkele moestuinder weet precies wanneer de bloemkool op komt.” Een moestuin kost veel tijd. Aanvankelijk dacht hij het wat rustiger te krijgen met zijn werk. Dat bleek niet het geval dus paste de nieuwe moestuinder een paar kunstgrepen toe.

Wieden

Onder andere met drie grote stroken speciaal papier, waarin door gaten stuk voor stuk jonge groenteplantjes zijn geplant. Bij oogsttijd zal dit papier praktisch zijn

vergaan en kunnen restanten worden omgespit. Dat scheelt in wieden. Een deel werd bestemd als rozentuin. Zijn vrouw kan hier weer fijn verder met haar hier naar toe verhuisde rozen. Een ander deel van de tuin gaf Martin aan zijn kleinkinderen. „Victortje van drie komt me gezellig helpen met zijn harkje. Dit stukje is van Anouk van elf en dat is van Daan van tien. Die vinden het allemaal heerlijk hier en ik ook.” Van hem mochten ze zelf uitkiezen wat ze wilden telen. Het werden aardbeities, boontjes, sla en andijvie. Hij wijst naar zijn eigen aardappels. „Mijn kleinzoon wil graag patatjes. Die groeien nu daar.”